

recunoaștem unele particularități ale doinei și baladei românești, precum și intervențiile deosebit de expresive ale corului. În același timp, am remarcat rafinamentul procedeeleor componistice ale lui Paul Constantinescu în ce privește utilizarea trăsăturilor recitării bisericești (realizate de preot și cântăreț), a procedeeleor contrapunctice, precum și alternarea ingenioasă a stilului silabic cu cel melismatic, armonizarea originală, impletirea sonorității vocale cu cea orchestrală, instabilitatea modal-tonală etc. Pe parcursul desfășurării acțiunii

complexe a lucrării – în cele trei mișcări importante intitulate sugestiv *Buna vestire, Nașterea și Magii* -, dirijorul a reușit să polarizeze atenția soliștilor, a orchestrei și a corului și să realizeze împreună cu aceștia o interpretare monumentală, pe măsura valorii incontestabile a muzicii. Momentele de patos și dramatism intens au alternat cu tablouri remarcabile prin poezia și puritatea expresivă. Publicul a aplaudat minute în șir această performanță interpretativă. Maestrul Nicolae Moldoveanu a amintit că se împlinesc 70

de ani de la prima audiție a Oratoriului de Crăciun, care a avut loc tot în sala Ateneului Român (în 21 decembrie 1947), avându-l la pupitrul dirijoral pe Constatin Silvestri. Programate în preajma Sărbătorilor Crăciunului, concertele de la Filarmonică au adus bucurie și lumină în sufletele spectatorilor, au transmis un călduros mesaj cu caracter augural și spiritual; toți cei prezenți la evenimente s-au simțit mai buni, mai generoși, mai aproape de Dumnezeu.

Carmen MANEA

Andrei Gologan, un tânăr prinț al claviaturii

O seară de început de toamnă blândă i-a gratificat, la 10 octombrie, pe spectatorii sălii mici a Ateneului Român cu un recital de aleasă ținută. Tânărul pianist **Andrei Gologan** (24 de ani) a prezentat un splendid program de capodopere, cărora le-a dat viață într-un fel personal, plin de farmec. Pentru început, ne-am delectat cu suita *Le Tombeau de Couperin* de Maurice Ravel, bijuterie de la a cărei ivire pe lume se împlinesc, chiar în aceste zile, o sută de ani. Prima mișcare, *Preludiu*, de o fluiditate mângâietoare, a sunat elegant, agrementată gingaș cu mordente clavecinistice, subtilă în conturarea liniilor și a micronuanțelor. *Fuga* la trei voci în *Allegro moderato* a avut delicatețe, remarcându-se prin sublinierea firească a individualității fiecărei voci în contextul fluxului sonor general. Interpretul ne-a transmis sentimentul că îi face mare plăcere ceea ce cântă, stare indusă prin empatie ascultătorilor. A treia mișcare, *Forlana*, s-a evidențiat prin conturarea elegantă a profilurilor. Încântător a fost momentul final, când tema a rămas suspendată, ca un ecou, pe sensibila tonalității. Cea de a patra piesă, *Rigaudon*, desfășurată în atmosfera voioasă a unei întâmplări bucolice, a fost însuflețită de artistul care i-a dat o tentă de nostalgie discretă, plină de tandrețe. Piesa a cincea, *Menuet*, a sunat cu grație aristocrată, evocând serbările galante ale curților princiere de odinioară. Doar crescendoul patetic din trio a adus o notă puternic reliefată de entuziasm jubilent. La sfârșit, freacățul s-a estompat în tr-un tril vaporos, pe un acord neașteptat, întrebător, de nonă. Ultima parte a suitei, celebra *Toccată*, splendidă piesă concludivă a ciclului, a beneficiat de o interpretare sărbătorească, în care s-a remarcat virtuozitatea pianistică, subliniind și valorificând virtuțile sonore ale instrumentului modern, ca o replică actuală a vechiului clavecin, mănuit cu măiestrie neîntrecută de Francois Couperin. Întreaga alcătuire sonoră a suitei a fost receptată ca un omagiu contemporan adus cu grație marilor artiști ai clavecinului baroc.

Cu piesa a doua din program, am făcut un salt în urmă, la epoca de glorie a romantismului muzical, în cel de al patrulea deceniu al secolului al XIX-lea. Andrei Gologan a creat sonor *Poloneza – Fantezie* în la bemol major op. 61 în cel mai pur stil chopinian. Lucrarea, apărută ca rod al unui episod dureros din viața lui Chopin, anume perioada dificilă a rupturii sentimentale de Georges Sand, solicită o înțelegere cu totul specială din partea celui ce o cântă. Caracterul subtil al evoluțiilor lirice și dramatice petrecute în piesă constituie o provocare pentru orice interpret. Și tocmai această libertate naturală, sinceritatea directă cu care creează celebrul rubato chopinian, ne-a convins de măiestria tânărului artist tălmăcitor. Am fost martorii unei emoționante interiorizări a trăirilor intense ce se succedau de la un episod la altul, într-o continuitate admirabilă a conținutului și a formei de exprimare. Înconjurată de lumină, însăși figura pianistului radia, arătând că înțelege și participă cu totul la povestea de suferință și iubire a eroului.

Ultima lucrare a recitalului a fost monumentală *Sonată op. 22 în sol minor* de Robert Schumann, opus de referință din repertoriul romantic pentru pian. Viziunea personală asupra textului s-a caracterizat prin discursul liber, tumultuos, energetic, capricios, trăsături specifice ale stilului schumannian, reflectate cu putere în această muzică. În prima parte a sonatei, interpretarea a realizat foarte bine acea pendulare continuă între natura tenebroasă, involburată și seninătatea poetică a lui Schumann. În partea a doua, cantilena de inspirație celestială, îi dă prilejul interpretului să-și exprime seducătoarea lume intimă. În partea a treia, *Scherzo*, artistul a declanșat un vârtej, o furtună zăgăzuită de constrângerile tiparului consacrat de menuet tripartit. Partea a patra, finală, a fost construită ca o formă de sonată liberă, având la bază evoluția în contradictoriu a celor două personaje/firi schumanniene, Florestan cel dezlănțuit și Eusebius visătorul. Acesta din urmă apare doar de două ori aici,

Andrei Gologan

cu motivul lui frumos de patru sunete. Interpretarea a evidențiat cu fervoare elanul triumfător al lui Florestan, care pune stăpânire pe atmosfera tensionată, paroxistică a finalului. Ca o particularitate individuală, țesătura scriiturii, care e densă, chiar păstoasă în această lucrare, a fost tratată acum cu claritate programată, dorită în mod intenționat, în beneficiul unei transparențe neechivoce a conținutului și implicit a mesajului. Tânărul pianist și-a vădit aici puterea personală de a dramatiza evenimentele sonore. La insistențele publicului entuziast, ne-a fost oferit un supliment, preludiul *Fata cu părul bălai* de Claude Debussy, ca o reverență delicată de rămas bun.

Impresia produsă de întreaga seară pianistică a fost puternică. Andrei Gologan apare ca un artist ce posedă deja o experiență profesională semnificativă. A acumulat numeroase premii și distincții la competiții relevante, s-a perfecționat și continuă să-și desăvârșească arta la școli înalte, cu profesori de prestigiu. Înzestrat cu un talent nativ ieșit din comun, cu școală de nivel înalt și cu un palmares bogat de distincții, Andrei Gologan se impune în generația lui. E un prinț al claviaturii, elegant, interiorizat, rezervat în gesturi exterioare și concentrat pe valorile profunde, înzestrat cu darul de a comunica empatic miracolul frumuseții dincolo de text, de partitură și chiar dincolo de sunete.

Lavinia COMAN